

1 KWARTAAL 2015

Nr100

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum. v.z.w.

Esic is lid van de Europese Beweging België en UEF België

GELUKKIGE VERJAARDAG

NR 100

PROFICIAT

LANG ZAL

ESIC NIEUWSBRIEF

LEVEN

100 maal verschijnen over een periode van vijftig jaar is geen verdienste. Er zit een idee achter de ESIC Nieuwsbrief: belangrijk nieuws wordt uit een breed aanbod gehaald. Duiding in tijden van haast en oppervlakkigheid is zinvol. Vooral als de keuze niet de uitputtende volledigheid nastreeft, maar de aandacht legt op de essentie. Een zo omvangrijk thema als 'Europa' aansnijden is niet vanzelfsprekend. De ervaring van vijftig jaar is hierbij dienstig. Let wel: het redactiecomité van ESIC Nieuwsbrief is niet samengesteld uit professionele journalisten.

De omstandigheden zijn niet gunstig voor Europa. Kritiek op Europa neemt toe. De bevolking heeft hoge verwachtingen in Europa, maar ziet onvoldoende het belang in van een democratisch, gelegitimeerd en efficiënt Europees bestuursniveau. Dat mag wel worden verwacht, gelet op de vele bevoegdheden van Europa. Europa is een almaar evoluerend maatschappijproject waarvan de politieke sturing een ambitieus doel moet nastreven. Procedures en afspraken verdienen de nodige aanpassing in een snel veranderende context. Afwachten of laat reageren is ruim onvoldoende.

De belangrijkste wens van het redactiecomité is u als lezers te blijven interesseren voor een onderwerp dat de moeite waard is. Europa is de weg naar de toekomst. Het hernationaliseren van Europa is een verkeerde reactie. De burgers van Europa moeten de belangrijke politieke ontwikkelingen in Europa kunnen volgen (uiteraard niet als specialist), maar ze moeten weten wat de inzet is en wat de motieven zijn voor 'Europese aanpassing'. Een geïnformeerde burger toont zin voor verantwoordelijkheid. Die morele plicht beperkt zich uiteraard niet tot Europa.

De inspanning van het redactiecomité van ESIC Nieuwsbrief en die van u beste lezers ontmoeten elkaar. Hopelijk zal het redactiecomité van ESIC Nieuwsbrief zijn inspanning nog lang kunnen voortzetten, en zal u, beste lezer, ons nog lang trouw blijven.

Toch nog een **eerste verzoek**: laat de redactie van ESIC Nieuwsbrief weten wat je waardeert aan de presentatie respectievelijk de inhoud en wat je gewijzigd wil zien? Laat het ons snel weten op esic@telenet.be.

Een **tweede verzoek** luidt: geef de redactie van ESIC Nieuwsbrief de e-mail gegevens door van vrienden of kennissen opdat die kennis kunnen maken met de Nieuwsbrief.

Een **derde verzoek**: hernieuw uw abonnement door 7,50 euro te storten op rekening van ESIC BE87 220 0316 957 94 (GEBABEBB).

In elk geval hartelijke dank voor uw belangstelling en medewerking.

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum. v.z.w.

Esic is lid van de Europese Beweging België en UEF België

In dit nummer

Politieke Unie	6
Brexit	7
Buitenlands beleid	8
Europees leger	9
Turkije	9
Vrijhandel	9
Midden Oosten	10
Oekraïne	10
Interne Markt	12
Milieu	13
Energiebeleid	13
Griekenland	14
Unie van kapitaalmarkten	15
Tekorten op de begroting	16
Groei en tewerkstelling	16
Mensenrechten	17

* Opinie

De harde opstelling van de beheerders van de eurozone stuit op een groeiend onbegrip bij de bevolking. Zeker in de landen die zwaar worden getroffen door een langdurige economische en sociale crisis. Twee denkscholen staan diametraal tegenover elkaar. In de eurozone heerst er nog lang geen consensus over wat best is. De crisis die we beleven is niet het gevolg van een opgeblazen Europa. Het is het gevolg van een 'tekort aan Europa', of een Europa dat niet beschikt over de institutionele instrumenten om de crises het hoofd te bieden. Evenmin worden de geopolitieke belangen van Europa verdedigd. Wel stelt de bevolking van Europa hoge verwachtingen in de voltooiing van de interne markt, een gemeenschappelijke energiemarkt, een effectief migratiebeleid, een coherent buitenlands en defensiebeleid en de herindustrialisering van Europa.

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers
Enkel voor bibliotheken

Bankrekening: 220-0316957-94

Verantwoordelijke uitgever: R. Verschooten, Ryckmansstraat 5, 2020 Antwerpen
Telefoon: 03/238.97.74
E-MAIL: esic@telenet.be

Griekenland en de eurozone leven op gespannen voet. Griekenland wil eenzijdig de werkingsregels van de eurozone veranderen in eigen voordeel. Het zal niemand verwonderen dat deze eis bij herhaling werd verworpen. Griekenland speelt met vuur. Zal Griekenland nog lang de verpletterende druk van zijn schulden nog kunnen blijven dragen. Griekenland staat binnenkort voor een faling. Simulaties voorspellen reeds een rampscenario voor het Griekse volk en de democratie in Griekenland. Het geopolitieke belang van Griekenland treedt steeds meer op de voorgrond. Een redelijke uitkomst ligt ongetwijfeld bij een schuldherschikking (te verstaan als een gedeeltelijke schuldkwijtschelding) gekoppeld aan verplichtingen waaraan Griekenland zich moet houden. Ideologische stoerdoenerij lost niets op. Overleg, met begrip voor wederzijdse standpunten heeft Europa altijd tot oplossingen gebracht. Wederkerigheid en openheid van geest kunnen de huidige patstelling doorbreken.

Oekraïne en veiligheid in Europa. Over Oekraïne is het stiller geworden. Een stilte die een bevroren conflict dreigt te verhullen. Een uitputtingsslag die het verzwakte Oekraïne tegen Rusland niet kan winnen, alle financiële steun van de EU ten spijt. Rusland verwijt Europa zich te hebben genesteld in de achtertuin van Rusland en het ook direct te bedreigen. Alle Russische politieke en militaire manoeuvres zijn erop gericht om Oekraïne in zijn invloedssfeer te houden. Europa anderzijds steunt sedert de Maidan revolutie in februari een pro-Westerse ploeg die het juk van een pro-Russische minderheid heeft afgeworpen. Europa is beducht de relaties met Rusland niet helemaal te verbreken. Rusland van zijn kant kan niet genoeg herhalen dat Europa niets tegen Rusland moet uithalen, want dat het slecht zal uitpakken. Ook geen verzoenende taal. Het nieuwe imperialisme van Rusland is duidelijk een gevaar voor Europa. Enkele NAVO-initiatieven hebben geen andere bedoeling dan de EU-lidstaten, die grenzen aan Rusland, gerust te stellen. Rusland is helemaal niet onder de indruk van die militaire oefeningen. Rusland's economie beleeft een diepe crisis. President Poetin heeft zijn argument al klaar: het is de schuld van het perfide Europa en de VS. Tot op heden heeft de zachte houding van Europa nog niet veel uitgehaald om de Oekraïense crisis af te koelen en een normale situatie te herstellen.

Migratiestromen komen op Europa af. Die toevloed stelt de landen van de EU voor beleidskeuzes die nu moeten worden gemaakt. Het huidige beleid is het resultaat van tegenstrijdige standpunten onder de EU-lidstaten. De draagkracht van de getroffen zuidelijke lidstaten en een billijke solidariteit komen in aanvaring. Iedere lidstaat wil een beperking van de instroom invoeren, maar een gemeenschappelijk standpunt lijkt nu minder dan ooit voorhanden. Intussen verdrinken er honderden migranten in de Middellandse Zee. Hoe en waar de mensensmokkelaars aanpakken blijft de vraag. De emotionele argumenten zijn niet uit de lucht: fort-Europa, egoïstisch Europa, onsolidair Europa. De Europese Commissie kreeg de opdracht nieuwe regelgeving voor te stellen. Deze moet echter nog eenparig worden aanvaard door alle lidstaten.

De eerste tekenen van een zwakke economische lente voor de eurozone werden waargenomen. Wordt het een stabiele groei? Iedereen verwacht een zéér beperkte groei. Sommige experts gewagen van een groei die de 1% niet zal overschrijden. Europese economische coördinatie en convergentie kunnen dit cijfer optrekken. Toch weigeren de lidstaten voorlopig om dat te doen. Is deze houding niet hemeltergend?

Tot besluit kan worden vastgesteld dat de Europese Raad, namelijk alle Europese regeringsleiders samen, zich blijft gedragen als een Europese wetgever en regering. Hierbij zijn er een aantal kanttekeningen: (1) Heeft die Raad hiervoor wel een formeel mandaat? Zeker niet! (2) Kan, een Raad die maar om de zowel weken samenkomt de continuïteit en coherentie verzekeren, waar een groot project als de Europese integratie om vraagt? Uiteraard niet! (3)

Is de effectiviteit van die Raad verzekerd door leden die tegenovergestelde nationale belangen verdedigen? Geenszins! (4) Is het herhaaldelijk doven van branden wel zinvol als de oorzaken hiervan niet worden aangepakt? Hierdoor verliest de EU steeds meer concurrentiekracht. (5) Kunnen de individuele lidstaten (groot of klein) die problemen nog alleen oplossen? Al tientallen jaren weten we dat zulks niet meer kan. (6) Telkens opnieuw werpen externe crises de voorafbepaalde politieke agenda van de Raad overhoop. Zo komt de broodnodige interne reflectie over dringende uitdagingen in het gedrang. Deze toestand herleidt de Europese besluitvorming tot een schijn van wat het zou kunnen en moeten zijn.

Hoe die houtgreep lossen? De bevolking van Europa, althans dat deel dat er zich van bewust is, moet de druk op de nationale regeringsleiders verhogen opdat de nodige hervormingen stapsgewijs zouden plaatsvinden. Hierbij kunnen de bewuste individuele burgers een belangrijke rol vervullen. De spotprenten over Gulliver begin 18e eeuw in Engeland handelen over hetzelfde onderwerp. Toen ging het erom de macht van de Koning van Engeland te beperken. Nu gaat het erom de macht van de nationale regeringsleiders op voet van gelijkheid te zetten met deze van het Europees Parlement. Die strijd is legitiem en democratisch. De tijd om op Europees niveau dezelfde democratische regels toe te passen als op nationaal vlak is aangebroken. Die lidstaten die zich hierin niet kunnen vinden, moeten aanvaarden dat Europa aan een twee-snelheden parcours begint.

Vermeldenswaard is de invulling van de sectie **EuropaDebat**, die naast **EuropaInfo**, een plaats is waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een noodzakelijke bewustwording.

De website EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Een gratis dienst biedt ESIC aan belangstellenden - studenten of volwassenen - de mogelijkheid om ESIC te raadplegen voor begeleiding, ondersteuning of advies over een thema/activiteit dat binnen de sfeer van de EU ligt.

Contact met Robert Verschooten

Tel: 03/238.97.74

www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be

POLITIEKE UNIE

Vijf uitdagingen voor Europa. De bedrieglijke kalmte na de verkiezingen van mei 2014 zal snel voorbij zijn. 2015 wordt een jaar vol hindernissen en zelfs met stormen uit vier windstreken. Europa leek in 2014 stilaan uit het (economische, nvdr) moeras te klimmen. De wissel in de Europese topjobs na de verkiezingen kaapte de meeste media-aandacht weg. En als er in de Unie al zware discussie was, dan ging die over de aanpak van het Rusland van Vladimir Poetin. Een overzicht: Griekenland pookt de eurocrisis op, deel twee. Parijs test strengere regels voor de euro. Britse verkiezingen brengen Brexit dichterbij. Groei en jobs zijn de prioriteiten van de nieuwe Commissie. (De Tijd . K. Van Haver - 2/01/2015)

Méer optimisme in de EU? Acht prioriteiten en successen zijn er nodig. Bovenaan de lijst van de wensen van de bevolking staan groei en dalende werkloosheid over heel Europa (1). Stagnatie en werkloosheid voeden, vooral in Zuid-Europa, de ontgoocheling over Europa en de verwerping van de euro. Succes afleveren hangt af van de toepassing van de budgettaire regels (2). Het 315 miljard euro Juncker-plan zal niet volstaan om de EU uit stagnatie te halen. Echte economische groei zou wel toelaten om de steun voor uiterst linkse of uiterste rechtse populistten te verminderen (3). Daartoe moeten de klassieke politieke partijen zich overtuigender uitspreken ten gunste de Europese integratie. Mario Draghi, de ECB-voorzitter, verhoogde het ambitie-niveau door te pleiten voor de voltooiing van de de monetaire unie, dank zij een sterkere politieke unie 'in een nieuw institutioneel systeem' (4). Snelle en flexibele besluitvorming in de EU-instellingen is noodzakelijk (5). De EU moet haar relaties met Rusland herdefiniëren (6). Het ambitieuze Transatlantic Trade and Investment Partnership met de VS moet dit jaar worden afgerond (7). Effectief leiderschap in de EU moet zichtbaar worden om het

draagvlak voor de EU te herstellen (8). (European Voice - John Wyles - 8/01/2015)

Schrappen van ontwerpwetgeving. In het Europees Parlement wordt een resolutie voorbereid die de poging van de Europese Commissie veroordeelt om twee ontwerpen van wetgeving over afval en luchtkwaliteit te schrappen. Frans Timmermans, onder-voorzitter van de Commissie belast met 'betere wetgeving', gaf toe dat het werkprogramma kan worden herzien na raadpleging van het Parlement en de lidstaten, en stelt voor dat schrappingen kunnen worden overwogen indien beide instemmen. Formeel moeten noch het Parlement, noch de lidstaten instemmen met dit werkprogramma. (European Voice - Dave Keating - 8/01/2015)

Crisis management volstaat niet. Op de agenda van de topontmoeting van 12 februari in Brussel stonden drie belangrijke agendapunten. Eerst de wapenstilstand in Oekraïne die er kwam door de bemiddeling van Merkel en Hollande. Ten tweede een reeks anti-terroristische voorstellen. Uiteengaan zonder een akkoord over de voorstellen, die een maand eerder door de ministers van Justitie werden afgesproken, zou ondenkbaar zijn. Ten derde was het de bedoeling om Alexis Tsipras, de Griekse eerste-minister, gerust te stellen over de openheid van geest bij de andere 27 lidstaten bij het behandelen van de Griekse crisis. De informele top die voornamelijk aan de EMU was geweid, eindigde met een snel onderonsje waar zelf de analytische nota van de de Commissie Juncker over de EMU volledig werd overschaduwd door de grote geopolitieke uitdagingen, zoals de wetteloosheid in Libië en de onophoudelijke stroom van migranten. De Europese Raad verliep zoals zo dikwijls als een ronde van crisis management, waar problemen worden opgelost die reeds lang moesten opgelost zijn. (European Voice - J. Panichi - 19/02/2015)

Juncker trekt het laken naar zich toe. Jean-Claude Juncker ontpopt zich steeds meer als de 'boss' in Europa. De

commissievoorzitter palmt terrein in, terwijl Europees 'president' Donald Tusk zichzelf uit het bed liet duwen. Woensdag riep Juncker de persoonlijke raadgevers van de 28-premiers en -presidenten bij zich voor overleg over de versterking van de Europese muntunie. Dat soort rechtstreekse contacten met de lidstaten is ongewoon en eigenlijk een taak voor Tusk. Tusk heeft veel moeite om iedereen in Europa achter een harde lijn tegen Rusland te krijgen. Niet hij maar Merkel is immers de gesprekspartner van de Russische president. In Moskou heeft Tusk geen voet aan de grond. In de discussie over een Europese energie-unie zal Tusk inzetten op het verminderen van de afhankelijkheid van Russisch gas. Hij wil volledige transparantie over de clausules van de gascontracten. Duitsland wil echter een Europese energie-wende en geen bemoeienis met de gascontracten van Duitse privébedrijven. Voor het eerst blijkt uit een peiling dat een nipte meerderheid van de Duitsers Griekenland liever uit de eurozone ziet vertrekken. (De Tijd - K. Van Haver - 14/03/2015)

BREXIT

Verkiezingen in het VK (1). De plotse opkomst van zes partijen brengt het politieke systeem in het VK in onbekende wateren. Dat zou kunnen betekenen dat er geen duidelijk antwoord wordt gegeven op drie vragen die het voorwerp van de verkiezingen zijn: (1) zal het VK lid blijven de EU? (2) zal Schotland in het VK blijven? (3) zal het VK het dubbel tekort van 5% budgetdeficit en een 6% deficit van de betalingsbalans kunnen verminderen? De kans op een negatieve reactie van de markt op een van die uitdagingen is groot. Waarom zijn de markten nu inschikkelijk? Zij verkiezen een onduidelijke verkiezingsuitslag omdat zulks het risico op dramatische veranderingen vermindert. (The Wall street Journal - S. Nixon - 9/03/2015)

Gevolgen van een Brexit. 'Als het VK de EU verlaat veroorzaakt dat schade aan de EU.

Belangrijke handelsrelaties zullen mogelijk volledig wijzigen, maar als wereldspeler zal het VK politiek worden gemarginaliseerd en zal de EU minder belangrijk worden. Binnen de EU zal de politieke macht definitief in de richting van Duitsland en de Noord-Europese spelers gaan. Frankrijk zal zich van die onzekerheid willen ontdoen door een coalitie van zuidelijke lidstaten te leiden. Een verzwakte EU betekent een belangrijke geopolitieke verandering op een moment dat de wereld onveiliger geworden is. Zonder het VK zal de EU minder gewicht in de schaal kunnen werpen. Het vertrek van een lidstaat met een globale visie en de capaciteit om een belangrijke militaire macht buiten Europe te ontplooiën zal de EU verzwakken. Het zal vragen oproepen over de toekomstige relaties met de NAVO en zal de EU-VS relaties veranderen in een Washington-Berlijn as. Economisch zal een verminderde soft power de Europese droom ondermijnen om wereldwijde standaarden en regels te vestigen voor de internationale handel', stelt John Wyles in European Voice (13/11/2014). Dit standpunt is Brits.

Gevolgen van de Brexit (2). 'Na 40 jaar lidmaatschap, gekenmerkt door veelvuldige opt-outs komt er wellicht een referendum dat over verder lidmaatschap moet beslissen. Paradoxaal genoeg heeft het VK de meeste van zijn doelstellingen bereikt. Alle andere lidstaten wensen het VK in de EU te houden, maar niet tot elke prijs. De Britse regering zal een keuze moeten maken tussen drie scenario's: (1) het VK blijft in de EU met een speciaal statuut; het VK blijft participeren aan de interne markt en behoudt enkel daar medebesluitvorming, maar neemt niet meer deel aan andere beleidsdomeinen; dit scenario vergt een verdragswijziging; (2) het VK verlaat de EU (Brexit); (3) het VK blijft lid van een hervormde EU; een hervorming zonder hernationalisering; is een kwestie van politieke wil; kan dat zonder een verdragswijziging? Deze onderhandelingen zullen ongetwijfeld moeilijk zijn omdat de meeste lidstaten blijven vasthouden aan de bestaande principes, zoals autonomie van de

besluitvorming, het behoud van de kenmerken van de EU, de plicht om de rechten van de niet-euro-lidstaten te beschermen, het behoud van de EU-eenheid om te kunnen optreden als wereldacteur', stelt Jean-Claude Piris, voormalig directeur-generaal van de Raad van ministers. (European Voice - 4/12/2014)

BUITENLANDS BELEID

ACE vervangt BRICS. Vergeet de BRICS, Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika. De groep die de wereld zal beheersen is nog niet samengesteld, maar zal op zijn minst drie politieke en economische reuzen tellen: Amerika, China en Europa. Waarom zal dit trio domineren? Vooreerst omwille van hun economische macht. Die groep beschikt over de middelen om te investeren in technologie, middelen die de andere landen ontberen. De VS en de EU alleen nemen 80% van alle patenten en 90% van alle Nobel-prijzen voor hun rekening. Alle drie vertegenwoordigen ze bijna de helft van de wereldhandel. Waarom zal de BRICS zich niet kunnen ontwikkelen tot een coherente macht? Het antwoord luidt: ze hebben te weinig gedeelde belangen. De nieuwe ACE trilaterale wereld zal worden gebouwd op succesrijke bilaterale verhoudingen. (New Europe - Fraser Cameron - januari 2015)

ASEAN méér aandacht. Voor de Europese beleidsmakers is Zuid-West-Azië altijd een tweederangs prioriteit geweest. Toch verdient de ASEAN méér aandacht. Het is een voorbeeld van positieve regionale samenwerking. ASEAN is ook de plaats waar strategische concurrentie plaatsvindt tussen de EU, de VS en vooral China. De tien leden van ASEAN hebben samen een bevolking van 600 miljoen mensen en een gecombineerd bbp van 1,8 biljoen euro en een geraamde groei van 5,4% tussen 2014 en 2018. De EU heeft sedert 2012 een samenwerkingsbureau

geopend bij het ASEAN secretariaat en heeft nieuwe richtlijnen uitgevaardigd voor het Europees beleid in Zuid-West-Azië. In tegenstelling tot andere handelsblokken zal de EU niet een regionale vrijhandelsovereenkomst nastreven maar wel bilaterale vrijhandelsovereenkomsten. De EU heeft al verschillende kansen laten voorbijgaan. De Chinese hegemonie is geen automatisch gegeven. De elites in de ASEAN zijn bereid om elders relaties aan te knopen om hun economie te diversifiëren en evenwichtiger te maken. De Hoge Vertegenwoordiger moet daarom veel zichtbaarder worden in de regio. Dat geldt ook voor haar collega's van handel, ontwikkeling en transport. (New Europe - Frank Umbach - januari 2015)

Beleidsagenda voor 2015. De nieuwe Hoge Vertegenwoordiger voor buitenlandse beleid, Federica Mogherini, verklaarde dat haar eerste prioriteit de Oekraïens-Russische crisis is. In 2015 zal Oekraïne werk hebben om zich door grote hervormingen te worstelen, terwijl een ernstige economische crisis woedt, samen met een militair conflict. Voorlopig is de EU erin geslaagd om redelijk onbuigzaam tegen Rusland te zijn en toch de communicatiekanalen open te houden, Oekraïne te blijven steunen en aandacht te besteden aan de crisis. Deze benadering voortzetten zal uitdagend zijn, maar is noodzakelijk. Hierbij zal het historische beleid ten aanzien van Rusland sneuvelen. Een nieuwe lange termijn strategie met Rusland ontwikkelen is wel heel moeilijk. Daarom kan het interessant zijn om te verkennen welke nieuwe relaties met de Euraziatische Economische Unie (EEU), bestaande uit Rusland, Kazakstan en Wit-Rusland, kunnen worden ontwikkeld. Merkel verklaarde met een open-geest een handelsovereenkomst te overwegen met de EEU, op voorwaarde dat de 12-punten van het Minsk-overleg worden uitgevoerd. (European Voice - A. Gardner - 8/01/2015)

EUROPEES LEGER

Is een Europees leger mogelijk? Is de EU reeds in staat zulk een moeilijk en gevoelig dossier te openen? Zolang de Europese lidstaten zo verdeeld zijn, is het zeker niet het juiste moment. Een Europese defensiemacht moet onderworpen zijn aan één enkel politiek leiderschap dat deze plannen uitvoert. Dat is niet het geval voor de EU. De politieke unie komt zelf niet meer op de agenda. Anderzijds hebben de individuele lidstaten elk een andere visie op de Oekraïense crisis en deze visie steunt enkel op hun individuele belangen. Dat er sancties tegen Rusland kwamen mag nog een wonder worden genoemd. Tenslotte verminderen de defensie-uitgaven in de EU-lidstaten. (New Europe - editoriaal - 22/03/2015)

Zweden en Finland werken militair samen. Als gevolg van de gespannen situatie met Rusland willen Finland en Zweden militair nauwer samenwerken. De toegenomen Russische militaire activiteit in de Baltische Zee en de betrokkenheid van Rusland bij het conflict in Oekraïne, baren de twee Scandinavische landen zorgen. Finland en Zweden zijn geen lid van de NAVO. Hun onderling akkoord gaat niet zo ver dat ze elkaar te hulp komen in geval van oorlog, maar ze rekenen er wel op dat een coördinatie van hun defensiebeleid 'de lat hoger zal leggen', verklaart de Zweedse minister van defensie. De twee landen zijn van plan om een gezamenlijke taskforce op te richten op zee. Die moet operationeel zijn tegen 2023. Ze krijgen ook toegang tot elkaars marinebasissen en willen gezamenlijk trainen om onderzeeërs op te sporen. (De Standaard - 19/02/2015)

TURKIJE

Wat is Turkije's standpunt in het toetredingsproces? Hoeveel nadruk legt

Turkije op de democratische waarden? Een Turks strategisch document, de zogenaamde 'EU-strategie' is kritisch. Dit document luidt een nieuwe beleid in. Turkije publiceert nu ook jaarlijks een voortgangsrapport over de toetreding, als antwoord op het rapport van de Europese Commissie. Het Turkse rapport licht de de benadering toe, waaruit blijkt dat Turkije de afgesproken procedures negeert. Zo worden uitstellen, tekortkomingen en de zwakke Turkse inspanning volledig verzwegen. Het idee wordt verwoord dat Turkije geprivilegieerd moet worden behandeld vergeleken met andere kandidaat-landen. Verbijsterend is de Turkse opvatting dat de recente economische crisis in Europa Turkije heeft verhinderd om voortgang te boeken in de toetredingsonderhandelingen. Tenslotte wordt de Cypriotische crisis volledig verzwegen door Turkije. Dit was nochtans een duidelijke afspraak bij de herneming van de onderhandelingen. (New Europe - M. Kefalogiannis - januari 2015)

VRIJHANDEL

TTIP(1). Het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) wordt een voorbeeldakkoord. Het kan een referentie worden voor onderhandelingen en de manier waarop internationaal beleid de komende jaren kan worden gevoerd. Het is een unieke gelegenheid om de economische groei en de werkcreatie te stimuleren. Het TTIP heeft voornamelijk als doel de ontwikkeling van de kmo's te bevorderen, omdat die het meest worden getroffen door tarifaire en niet-tarifaire barrières. Een ander doel is om de beste standaarden te formuleren, die verzoenbaar zijn met de huidige. Een mislukking van de TTIP leidt onvermijdelijk naar een verlies aan invloed. (New Europe - P. B. Bidegain, LEP/EVP - januari 2015)

TTIP (2). Enkele cijfers over de TTIP. Samen 800 miljoen inwoners. Een handelszone die goed is voor een bbp van 800 biljoen euro. Nu is er een gemiddeld

douanetarief van 3% (met onderling grote verschillen). De TTIP kan leiden naar een groei van het bbp met 0,5% en de schepping van 750.000 nieuwe banen. In de EU zijn 31 miljoen jobs, of meer dan een op acht, afhankelijk van wat bedrijven verkopen buiten Europa. Vrijhandel is niet alleen een zaak van multinationals. Ook 600.000 kmo's verkopen hun goederen en diensten buiten de EU, en verstrekken werk aan 6 miljoen mensen.

Strijd tegen argwaan. De Europese Commissie moet in de handelsgesprekken met de VS niet alleen de Amerikanen overtuigen, maar ook voldoende steun krijgen in Europa zelf. Cijfermateriaal over de voordelen van oudere handelsakkoorden moet daarbij helpen. Die cijfers moeten aantonen dat internationale handel wel degelijk de welvaart verhoogt. Eurocommissaris Cecilia Malmström legt uit dat handelsakkoorden niet alleen over geld gaan, maar ook de gelegenheid zijn om afspraken te maken over rechtszekerheid en minimumnormen voor milieubescherming. De EU voert op dit moment niet alleen gesprekken met de VS, maar ook met Japan en China, met India en met Latijns-Amerika. Als al die gesprekken slagen, stijgt het Europese bbp met 2%. We moeten die akkoorden sluiten, besluit de eurocommissaris, want 90% van de economische groei ligt de komende jaren buiten Europa. (De Tijd - B. Haeck - 27/03/2015)

MIDDEN OOSTEN

Machtsontplooiing Iran. De groeiende macht van Iran drijft Israël en de Arabische landen in elkaars armen. Zij wantrouwen de poging van de VS en de EU om dezer dagen een akkoord over het Iraanse kernprogramma te sluiten, omdat dit Teheran nog sterker dreigt te maken in het Midden-Oosten. De Iraanse machtsontplooiing weegt op de gesprekken van de laatste kans. Al de tijd draaien de gesprekken rond de precieze invulling van

deze grote deal: als Iran instemt met een inperking van zijn kernprogramma, worden geleidelijk de VN-sancties afgebouwd die de Iraanse economie zware schade toebrengen. De Arabische landen wantrouwen het zaakje, omdat Iran zijn greep in het Midden-Oosten de jongste jaren heeft verstevigd. Via zogenaamde 'proxies' heeft het theocratische regime in Teheran een voet tussen de deur in Syrië, Libanon, Irak en nu ook in Jemen. De grote vrees van de Arabische landen is dat Iran nog sterker en assertiever wordt als de westerse economische sancties in het kader van een akkoord afgebouwd worden. Franse diplomaten dringen aan op een zo geleidelijk mogelijke afbouw van de economische sancties tegen Iran in geval van een deal; zij vrezen dat het Westen anders te snel een cruciale hefboom uit handen geeft. Frankrijk eist ook dat Iran volledige klaarheid schept over zijn onderzoek naar militaire toepassingen van het kernprogramma - want ondanks aandringen van de VN-Veiligheidsraad tot nog toe niet is gelukt. Door begin maart in zijn toespraak tot het Amerikaanse Congres te pleiten tegen dat akkoord, heeft de Israëliische premier Netanyahu zijn laatste kaart in Washington al op de tafel gelegd. President Obama luistert niet meer naar hem. (De Standaard - B. Beirlant - 28/03/2015)

OEKRAÏNE

Europese steun aan Oekraïne. Het voorbije jaar stelde de EU al 1,6 miljard euro ter beschikking van Oekraïne. De nieuwe macro-financiële hulp (voor 1,8 miljard), in de vorm van leningen, moet nog worden goedgekeurd door het Europees Parlement en de lidstaten. Europa eist in ruil wel dat Kiev de begroting in orde brengt, hervormingen doorvoert in het gerecht, het bankwezen en de energiesector, en de strijd tegen corruptie versterkt. (De Tijd - KV - 9/01/2015)

Vier scenario's voor Oekraïne. Corry Hancké schetst vier mogelijke scenario's voor

de toekomst van Oekraïne. (1) De Krim voor Moskou, het Donetsbekken voor de Kiev. De populariteit van Poetin in eigen land hangt in grote mate af van de harde vuist die hij tegen Kiev en het Westen maakt. (2) Het Donetsbekken wordt een quasi-staat zoals Transnistrië (Bruno De Cordier - UGent). In ruil voor deze status beloven de separatisten en Rusland dat deze quasi-staat zich niet zal afscheuren van Oekraïne. Zet die staat onder toezicht van een team dat bestaat uit vertegenwoordigers van de EU en de Euraziatische Unie. Welk gebied zal Moskou nadien inlijven? (3) Oekraïne krijgt dezelfde status als Oostenrijk na de WOII. Oekraïne moet strikt neutraal worden, en mag tot geen enkel blok toetreden (D. Criekemans, UAntwerpen). Rusland krijgt de garantie dat Oekraïne een bufferstaat tussen beide invloedssferen wordt. Op economisch vlak kan Oekraïne zowel met de EU als met Rusland samenwerken. Zal de bevolking die de opstand op Maidan heeft gesteund, genoeg nemen met zo'n neutrale status? (4) Er komt geen diplomatieke oplossing en dan kan de Amerikaanse president beslissen of de VS wapens aan het Oekraïense leger zal leveren. Dan krijgt Kiev de komende drie jaar militaire hulp ten belope van 1 miljard dollar. Dat conflict kan jarenlang duren zonder dat het beslecht wordt, omdat de VS en Rusland hun lokale bondgenoten telkens genoeg zullen steunen om een status-quo te handhaven, maar te weinig zullen helpen om de andere partij definitief uit te schakelen. (De Standaard - C. Hancké - 6/02/2015)à

Desinformatie door Moskou. Europese landen met een Russisch sprekende minderheid en enkele buurlanden worden overspoeld met desinformatie uit Moskou. De desinformatie en propaganda naar Russisch-sprekenden ondersteunt het politieke en militaire beleid van de regering in Moskou. Die polarisering en verhulling van het werkelijke effect van de westerse sancties in Rusland vormen een bedreiging voor de veiligheid in de oostelijke uithoeken van de Unie, schrijven de Baltische, Britse en Deense

ministers van Buitenlandse Zaken. (De Tijd - KV - 17/01/2015)

Grieken remmen sancties. De 28 ministers van Buitenlandse Zaken van de EU verlengden de sancties tegen Rusland, maar Griekenland staat op de rem voor nieuwe, hardere sancties. De nieuwe Griekse minister van Buitenlandse Zaken heeft zich niet tegen de beslissingen verzet, maar had toch een symbolische overwinning nodig. Kotzias zei dat hij het woord 'sancties' uit de slotconclusie van de Raad heeft gekregen. In de plaats staat dat de EU 'eender welke gepaste maatregel tegen Rusland zal voorbereiden, voor het geval de situatie in Oekraïne verder verslechtert. (De Tijd - B. Haeck - 30/01/2015)

Diplomatie van de laatste kans. Het plotse vertrek van de Duitse bondskanselier Angela Merkel en de Franse president François Hollande naar Kiev en Moskou is een nooit gezien Europees diplomatiek initiatief. De Frans-Duitse as gooit zijn volle gewicht in de schaal om alsnog een onderhandelde oplossing uit de brand te slepen voor het conflict in Oost-Oekraïne. Hollande en Merkel nemen met hun initiatief een aanzienlijk risico. Dat ze hun nek zo ver uitsteken, doet vermoeden dat ze hun voorstel eerst hebben getoetst bij de Russische president Poetin. Als iemand Poetin over de streep kan trekken, is het Merkel. De druk op de Oekraïense president Porosjenko om het voorstel ook te aanvaarden zal groot zijn. Veel keuze zal hij ook niet hebben: hij is economisch volledig afhankelijk van het westen. En allicht beseft ook hij een oorlog nooit te kunnen winnen, zelfs met Amerikaanse wapens. (De Standaard - K. De Ruyter - 6/02/2015)

Tusk hint op nieuwe sancties. De gevechten in het oosten van Oekraïne duren voort. Na Debaltsevo lijken de separatisten het gemunt te hebben op de strategische havenstad Marioepol. Ondanks het tweede akkoord van Minsk blijven de door Rusland gesteunde separatisten genadeloos inbeuken op verschillende regio's. Tusk gaat de

Europese regeringsleiders consulteren over maatregelen die 'de kost van agressie in het oosten van Oekraïne zal opdrijven'. Ook hij wil zijn collega's polsen over een Europese bijdrage tot de monitoring van het bestand. 'Ondanks het akkoord van Minsk (II) staken de afgelopen dagen meer dan twintig Russische tanks, tien raketlanceerders en bussen vol soldaten de Russische grens over', aldus een militaire woordvoerder. (De Standaard - 21/02/2015)

EU-sancties tot wanneer? Om de tegenstelling binnen de EU te overstijgen, kwam er - zoals steeds - een creatieve oplossing uit de bus. Hollande en Merkel stelden de andere lidstaten voor om het sanctiebeleid vast te koppelen aan een volledige uitvoering van het Minsk-akkoord. Eind dit jaar moet het sluitstuk en moeilijkste onderdeel gerealiseerd worden: de grens tussen Rusland en Oekraïne moet weer een echte staatsgrens worden. Het akkoord betekent de facto dat de sancties tot eind 2015 van kracht blijven. De eigenlijke beslissing over de verlenging is voor de Europese top van juni 2015. (De Standaard - B. Beirlant - 20/03/2015)

INTERNE MARKT

Neem de hindernissen weg. Volgens Lambert van Nistenrooy, LEP/EVP, 'bestaat de Interne markt op papier sedert 1993. Toch blijkt kopen en verkopen over de grenzen heen nog aardig moeilijk. Zolang de lidstaten de regels blijven overtreden zullen wij veel kansen mislopen. Een studie van het Europees Parlement toont aan dat in de EU elke persoon een extra inkomen van 1980 euro kan verwerven indien de interne markt wordt voltooid. Grote kostprijsverschillen voor internet en telecom in de lidstaten. Mobiele grensoverschrijdende gezondheidszorg. Privacy en persoonlijke gegevensbescherming roepen veel vragen op. BTW-tarieven op online-handel verschillen onderling zeer veel. Banktransacties in digitale

grensoverschrijdende handel en het leveren van diensten. Laat ons werken aan een Europa met een grote en belovende interne markt', stelt van Nistenrooy. (New Europe - 1/02/2015)

Vertraging afschaffing roamingskosten. De EU-hoofdsteden fluiten het plan om roamingskosten dit jaar af te schaffen, terug. Mogelijk moeten consumenten drie jaar of langer wachten om kosteloos in andere lidstaten te bellen, sms'en en surfen. De EU-hoofdsteden baseren hun standpunt op een analyse van de Europese telecomwaakhond Berec. Die waarschuwde vorig jaar al voor een te plotse afschaffing van de roamingstarieven, omdat de operatoren die inkomsten nodig hebben. Roamingssinkomsten in Europa zijn goed voor 5 miljard euro. (De Tijd - SH/KV - 5/03/2015)

Gevaarlijke producten van de markt gehaald. Van allergene stoffen in schoenen tot speelgoed met losse onderdeeltjes die ingeslikt kunnen worden: vorig jaar zijn er in Europa bijna 2500 gevaarlijke producten van de markt gehaald. Dat blijkt uit het jaarverslag van Rapex, het Europese snelle waarschuwingssysteem. Weerom kwamen twee op drie onveilige gebruiksvoorwerpen uit China. Via Rapex waarschuwen de autoriteiten van de 28 EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein elkaar over gevaarlijke producten die ze aan de grens hebben onderschept of uit de winkelrekken hebben gehaald. (De Standaard - belga - 23/03/2015)

Digitale groeispurt. Europa moet beter de kansen grijpen die technologie biedt om consumenten meer keuze, bedrijven meer kracht en de overheid meer efficiëntie te geven. De Commissie heeft een plan. De Commissie bespreekt haar plannen eerst met de regeringen. Daarna worden voorstellen bij het Europees Parlement ingediend. Parlements lid Philippe De Backer (Open VLD) verwacht een aantal voorstellen, die gaan over privacy, cybersecurity, regulering van telecombedrijven en regels voor e-commerce.

Breedbandinfrastructuur wordt dan weer een onderdeel van het investeringsplan van Juncker. 'In de digitale markt lopen we achterop tegenover de VS', zegt De Backer. 'Het is belangrijk dat we een groeispuurt inzetten'. (De Tijd - B. Haeck - 25/03/2015)

MILIEU

Voorzichtige aanzet klimaatakkoord. De lidstaten van de VN-klimaatconferentie hebben in Genève unaniem een onderhandelingstekst goedgekeurd. Met die tekst trekken ze, na een aantal tussenstops, eind dit jaar naar Parijs, waar een internationaal klimaatakkoord gesloten moet worden. Het document, dat ruim 100 pagina's telt, bevat nog altijd honderden verschillende wensen van de 195 lidstaten. De onderhandelingen gaan in juni in Bonn verder, en zullen voorafgegaan worden door informele ontmoetingen. (De Standaard - 14/02/2015)

Dure groene landbouwsubsidies. In Vlaanderen wordt dit jaar meer dan 90 miljoen euro betaald om boeren te belonen voor ecologische inspanningen. Maar de lat ligt zo laag dat er nauwelijks resultaat te verwachten valt. Kun je boeren met subsidies stimuleren om het milieu en de biodiversiteit van het platteland te verbeteren? Het hervormde Europese landbouwbeleid dat dit jaar in werking treedt, gaat uit van die veronderstelling. Birdlife International stelt vast dat van de oorspronkelijke ideeën nauwelijks iets overblijft, en dat er in plaats van een vergroening een grote greenwashing is gekomen. Landbouwcommissaris Phil Hogan geeft toe dat het 'een politiek compromis is dat in 2017 herzien moet worden'. (De Standaard - 14/02/2015)

ETS-hervorming op de lange baan? In de Raad van ministers is een Oost-West tegenstelling in de maak over het emissiehandelssysteem (ETS). Polen leidt een groep van acht oostelijke lidstaten die een

blokkeringsminderheid willen vormen tegen een voorstel om een stabiliteitsreserve van de markt in het leven te roepen, waarin emissierechten worden neergelegd als er te veel op de markt aanwezig zijn. In 2014 stelde de Commissie 2021 als invoeringsjaar voor. Een groep van acht westelijke EU-lidstaten dringt aan op de invoering van dat reservesysteem in 2017. Het Europees Parlement denkt aan een compromisvoorstel van einde 2018. (European Voice - D. Keating - 5/03/2015)

ENERGIEBELEID

Goedkope olie wakkert groei niet aan. Olie kost nog amper 46 dollar per vat. Toch zijn er een aantal redenen waarom de economische groei niet fors zal toenemen. Als de olieprijs met 10% dalen, stijgt de economische groei in landen die olie importeren met 0,1 tot 0,5%, stelt de Wereldbank in een nieuw rapport. Uit een historische vergelijking van Brueghel-onderzoeker Zachmann blijkt dat een halvering van de olieprijs samenvalt met een stijging van het bbp met 1,1%. Maar het is onwaarschijnlijk dat we zelfs dat groeicijfer halen. Volgens Zachmann gaan we er al te vaak van uit dat een prijsstijging evenveel effect heeft als een prijsdaling. Maar verschillende onderzoeken wijzen uit dat stijgende prijzen een sterkere impact hebben op de groei. Westerse economieën zijn minder gevoelig geworden voor schommelingen in de olieprijs. De landen zijn minder olie-intensief geworden. (De Standaard - D. De Smet - 15/01/2015)

Welke ambitie voor een energie-unie? De Europese Commissie wil van het energiebeleid een voorbeeldbeleid maken. Een aantal definities kunnen opduiken in de nieuwe energiestrategie van de Commissie Juncker, maar ze zullen nog altijd vaag zijn. Het project-team energie, samengesteld uit veertien commissarissen, heeft het strategiedocument besproken en raakte er niet uit. Het

dilemma van de Commissie is groot: hoe ver kan de Commissie gaan? Hoe ver willen de lidstaten gaan? Met de uiteenlopende standpunten van de lidstaten, weerspannige nutsbedrijven en intimiderende buitenlandse machten moet rekening worden gehouden. Nieuwe voorstellen zonder uitvoering, helpen een nieuwe energie-unie voor de EU niet vooruit. De Commissie blijft erbij dat haar nieuwe energie-strategie een nieuw beleid zal zijn en niet een herverpakking van voorstellen uit het verleden. (European Voice - D. Keating - 5/02/2015)

Wat stelt de Commissie voor? De mededeling van de Commissie, die op 25 februari zou moeten worden aanvaard telt vijf pijlers: (1) veiligheid van bevoorrading; (2) een gezamenlijke interne energie-markt; (3) verhoging van de energie-efficiëntie; (4) het koolstofarm maken van de nationale economieën; (5) bevordering van onderzoek en ontwikkeling. Deze strategie moet nieuwe kracht geven aan de bestaande wetgeving. Waaronder de vraag naar de tenuitvoerlegging van het derde energie-pakket van 2009, dat ruim onuitgevoerd bleef. De Commissie stelt voor de lidstaten die in gebreke blijven te sanctioneren. Het voorstel bevat ook 12 beleidsacties die in de komende maanden en jaren ter sprake moeten komen. (European Voice - D. Keating - 19/02/2015)

GRIEKENLAND

Is een Grexit mogelijk? Een vertrek uit de eurozone is niet geregeld door de Europese verdragen. Het lidmaatschap van de euro is 'onherroepelijk', beklemtoont een EU-woordvoerder. Wie toetreedt tot de Europese Unie bekent zich op termijn ook tot de euro. Enkel de Britten en de Denen kregen daarop een uitzondering. Uit de eurozone stappen, betekent dus meteen vertrekken uit de Unie. Een exit uit de EU is wel mogelijk volgens het verdrag, maar is zeer omslachtig. Zo'n uitstap kan enkel op vrijwillige basis. Griekenland mag niet uit de EU worden gewipt. Overleg

over de Griekse schulden komt er sowieso. Dat was voorzien na afloop van het huidige hulpplan. Maar een echte kwijtschelding zal politiek erg moeilijk liggen in de eurozone. De leningen bij het Europese noodfonds hebben een gemiddelde looptijd van 30 jaar en genieten een zeer lage rente. (De Tijd - KVH/WV - 6/01/2015)

Wat als een Grexit toch plaatsvindt? Het idee dat Griekenland 'isoleerbaar' is, gaat voorbij aan het politieke besmettingsgevaar. Een Griekse exit dreigt de geloofwaardigheid van de eurozone te breken. De interne markt, de cohesie in Europa, ligt dan aan flarden. En ook het vertrouwen in de euro is na een vertrek van Griekenland onvermijdelijk geschaad. Een Grexit is het failliet van de waarden die Europa als ideaal koestert. Ze zou betekenen dat de Unie niet in staat is de legitieme vragen van een democratisch verkozen regering uit eigen rangen te verzoenen met de gemeenschappelijke engagementen op Europees niveau. De Grexit is dus een zware test voor het Europese overlegmodel en de democratie. Sinds 2012 veranderde de geopolitieke context. De confrontatie met Rusland is een nog grotere nachtmerrie voor de EU dan de Griekse kwestie. Als de Europeanen Athene in de armen van Poetin drijven, zal pas echt een geopolitiek spel losbarsten. (De Tijd - K. Van Haver - 14/02/2015)

De eurozone houdt stand. De instellingen van de Europese Unie hebben goed stand gehouden tegen de Griekse opstandigheid t.a.v. de eurozone en zijn regelgeving. De Duitse minister van Financiën, Wolfgang Schäuble, heeft de Griekse minister van Financiën Varoufakis duidelijk gemaakt dat geen enkele regering unilateraal de macht heeft om de regels van de EU te wijzigen. Het is duidelijk dat een regering, die verkiezingen wint met buitensporige beloftes die het Europees beleid wijzigen, op een muur loopt in Brussel. (European Voice - J. Wyles - 5/03/2015)

Griekenland zonder geld en vrienden. De regering-Tsipras heeft nog steeds geen geld, durft het eigen parlement niet te laten stemmen over haar hervormingsplan en heeft nu ook Spanje en Portugal kwaad gekregen. Ondertussen blijft de Griekse regering zelf verdeeld. Voor de andere eurolanden zijn de hervormingen dan weer slechts een eerste stap. Ze willen pas geld op de Griekse regering storten als de regering-Tsipras meer duidelijkheid schept over de beloofde hervormingen. Ondertussen loopt de Griekse staatskas in ijlt tempo leeg. Duidelijkheid wil de Griekse regering niet brengen om de opstand in de regering te smoren. (De Tijd - B. Haeck - 3/03/2015)

Bekeerde Tsipras? Op een minitop met europartners in Brussel belooft Tsipras 'binnen enkele dagen een volledige lijst van specifieke hervormingen voor te leggen'. De ministers van Financiën van de eurozone bereikten daarover ook al op 20 februari een akkoord, maar de uitvoering raakte nooit van de grond. Tsipras neemt dat nu wel op zich. Juncker geeft de Grieken daarom dit jaar toegang tot zo'n 2 miljard extra EU-middelen. De Griekse overheid moet ze voor 5% mee financieren. Maar Tsipras moet wel bewijzen dat hij in het gareel kan blijven. (De Tijd - K. Van Haver - 21/03/2015)

Griekse spaarrekeningen worden leeggehaald. Griekse spaarders hebben in februari opnieuw 5 % van hun spaargeld van de bank gehaald. Dat verhoogt de druk op de Griekse regering om snel akkoord te gaan over de redding. Cijfers van de nationale bank leren dat in drie maanden al 15 % van het geld van de banken is gehaald. De Griekse banken maken gebruik van noodfinanciering bij hun nationale bank. Maar de ECB heeft ook dat geplafonneerd, omdat ze vreest dat de banken de noodfinanciering gebruiken om in te tekenen op schatkistcertificaten van de Griekse overheid. (De Tijd - B. Haeck - 27/03/2015)

UNIE VAN KAPITAALMARKTEN

Aftrap voor unie van kapitaalmarkten. Nu de bankenunie in de de steigers staat, wil de Europese Commissie ook de toegang tot financiering via de kapitaalmarkten vergemakkelijken via een 'unie van kapitaalmarkten' (CMU). Deze CMU moet toelaten geld te draineren naar ondernemingen die niet altijd of uitsluitend terecht kunnen bij de banken: de kmo's, de innovatieve bedrijven of midcaps. De CMU maakt deel uit van het prioriteitenlijstje van Juncker. De bankenunie is bedoeld om wetgeving en toezicht op de banken in de eurozone te stroomlijnen en de vicieuze cirkel tussen een crisis van de overheidsfinanciën en bankenproblemen te doorbreken. De kapitaalmarktunie tracht bestaande belemmeringen voor vrij kapitaalverkeer op te sporen en te verhelpen. Het EU-plan zal daarom niet alleen harde wetgeving inhouden die de komende vijf jaar wordt uitgerold, maar ook initiatieven voor een betere samenwerking en een uitwisseling van goede praktijken. Sommige bestaande EU-regels zullen voor de unie van kapitaalmarkten wellicht tegen de lamp gehouden worden. Commissaris Hill stelt een stappenplan voor. Hij wil eerst de Europese wetgeving om te investeren aantrekkelijk maken en een grotere diversificatie van het type investeringen mogelijk maken. De volgende stap is de moeilijkste: het wegwerken van de vele nationale hinderpalen voor investeringen en een betere samenwerking tussen de nationale toezichthouders. Een ander manco is dat er onvoldoende waarborgen zijn ingebouwd voor de hele keten van investeerders. (De Tijd - K. Van Haver - 22/01/2015)

De bazooka van de ECB. Het EU-Hof van Justitie geeft de Europese Centrale Bank een vrijgeleide om schuld papier van eurolanden op te kopen. De bazooka strookt met de verdragen. De advocaat-generaal vindt dat

als de ECB de bazooka gebruikt, ze zich niet meer kan inlaten met reddingsplannen voor eurolanden in problemen (door economisch advies te geven). (De Tijd - K. Van Haver - 15/01/2015)

Impact bazooka groter dan verwacht. De aankoop van staatsobligaties door de Europese centrale banken en de ECB heeft de rente lager dan ooit doen dalen. De euro kreeg een klap en de aandelenmarkten stegen fors. Analisten geven toe dat de impact van de bazooka groter is verwacht. Over de iets langere termijn zijn analisten meer uitgesproken. Ze voorspellen dat de langetermijnrente eind dit jaar hoger zal zijn dan nu. Voorts zijn analisten het eens dat de euro verder zal dalen. Volgens Vanden Houtte is de vraag niet meer, wanneer bereiken we pariteit (met de dollar, nvdr), wel hoe ver zakken daar onder? (De Tijd - W. Verwenne - 12/03/2015)

TEKORTEN OP DE BEGROTING

Frankrijk krijgt twee jaar extra. Frankrijk krijgt twee jaar extra de tijd om het tekort op de begroting onder 3% van het bbp te brengen. Parijs ontsnapt aan sancties, maar in mei kan het wel bijltjesdag zijn. Frankrijk zit in de tang van twee Europese procedures: een voor het buitensporige deficit en een voor te groot economisch onevenwicht. Parijs moet tegen mei voor 0,5% structurele inspanningen voorleggen voor dit jaar. (De Tijd - K. Van Haver - 26/02/2015) De rek op de begrotingsregels oogst felle kritiek: grote eurolanden zijn blijkbaar 'meer gelijk' dan de kleintjes. (De Tijd - KV - 11/03/2015)

België ontsnapt aan strafbakje. De Belgische begroting komt niet opnieuw onder Europese curatele. De EU-Commissie tilt finaal toch niet zo zwaar aan de hoge schuld. Europa dringt wel aan op een taxshift en het schrappen van de vele uitzonderingen die

aanzetten tot agressieve taxplanning. Europa vraagt een effectieve budgettaire coördinatie tussen de gewesten en een grotere onafhankelijkheid van de Hoge Raad voor Financiën. België moet voor half april een stabiliteitsplan en een hervormingsprogramma indienen bij Europa. (De Tijd - K. Van Haver - 26/02/2015)

GROEI EN TEWERKSTELLING

Europese Rekenkamer streng voor plan-Juncker. De oprichting van het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI) krijgt een zeer streng rapport van de Europese Rekenkamer. De financiële risico's die de EU loopt zijn aanzienlijk, maar dat is niet te merken in het bestuur van het fonds. De normale financiële regulering is niet van toepassing, terwijl die garanties biedt voor gezond financieel beheer, transparantie, gelijke behandeling en oneerlijke concurrentie moet tegengaan. De Rekenkamer snapt niet goed waarom die uitzondering nodig is. Het rapport van de Rekenkamer geeft het Europees Parlement munitie bij de komende bespreking. 'Dit versterkt de positie van het Parlement', zegt Philippe De Backer (Open VLD). 'De ambities van Juncker mogen niet ten koste gaan van investeringen in onderzoek en ontwikkeling, en investeringsprojecten.' (De Standaard - bar - 19/03/2015)

Tijdschema voor de EFSI. (1) midden-december 2014: de werkgroep Commissie en EIB presenteert een eerste lijst van mogelijke investeringen; (2) 18-19 december 2014: de Europese Raad wordt gevraagd om het investeringsplan goed te keuren; (3) midden 2015: de EFSI wordt opgericht en wordt operationeel; (5) midden-2016: Commissie en Europese Raad evalueren het plan; (6) 2018-2020: Juncker hoopt het plan voor nog eens drie jaar te kunnen verlengen.

(European Voice - 27/11/2014)

Europa Silicon Valley van eco-innovatie.

Europa moet systematisch inzetten op groene groei en mag niet bang zijn om zelf het voortouw te nemen in eco-innovatie, zegt Hans Bruyninckx, directeur van het Europees milieuoagentschap (EMI). Elke vijf jaar maakt het EMI een stand van zaken van het Europese leefmilieu. Het rapport voor 2015 werd gisteren voorgesteld. Er is veel ambitie nodig om tegen 2050 een koolstofarme kringloopmaatschappij te realiseren. Als we blijven voortdoen zoals nu kleurt de Europese toekomst oranje of rood. Er zijn immers grenzen aan onze planeet en aan de vervuiling die ze kan verdragen. 'De Europese Unie moet het Silicon Valley worden voor de koolstofarme economie, als regio die uitblinkt in eco-innovatie.' Tegen 2050 wil Europa de uitstoot van broeikasgassen met zeker 80% terugdringen. Om die internationale afspraak over een koolstofarme economie te honoreren moet een flik tandje worden bijgestoken. Eigenlijk is een fundamentele omslag nodig van de productie- en consumptiemodellen naar een kringloopeconomie, zegt Bruyninckx. (De Tijd - K. Van Haver - 4/03/2015)

MENSENRECHTEN

Cameron vangt bot. De Britse premier Cameron rijdt zichzelf steeds meer vast met zijn eis om het vrij verkeer van personen binnen de EU te beperken. Cameron wil het met Merkel hebben over zijn plannen om de 'migratie' van EU-lidstaten naar Groot-Brittannië te beperken. Dat deel moet zelfs de kern vormen van zijn heronderhandelingen met de EU. Hij is intussen afgestapt van zijn idee om een soort 'quotum' in te voeren voor werknemers uit andere EU-landen. Er is de Duitse kanselier heel veel aan gelegen om Groot-Brittannië aan boord te houden als lid van de EU. Britse premiers zijn traditioneel bondgenoten van Merkel als ze er weer op hamert dat de EU haar concurrentiekracht moet verbeteren als ze wil standhouden in

deze geglobaliseerde wereld. Neem Groot-Brittannië weg uit de EU en het economisch gewicht van de zuiderse landen wordt groter. Daarom zal Merkel de Britse premier vandaag een eindje tegemoetkomen: lidstaten hebben het recht om misbruiken inzake sociale voorzieningen door burgers uit andere landen tegen te gaan. Maar Merkel is niet bereid te tornen aan het principe van vrij verkeer van personen binnen de EU. (De Standaard - B. Beirlant - 7/01/2015)

Europa zal tot eind 2015 naar vluchtelingen speuren.

De Europese missie Triton wordt verlengd tot minstens het einde van 2015, maakte de Europese Commissie bekend. De Italianen konden Mare Nostrum financieel niet meer bolwerken en drongen aan bij de EU op steun. Triton, dat onder de verantwoordelijkheid van het Europese grensagentschap Frontex valt, zoekt echter minder ver in de Middellandse Zee naar vluchtelingen. Italië is de grootste ontvanger van Europese middelen in het kader van het migratiebeleid. Van meer dan 200.000 mensen die in 2014 via de Middellandse Zee Europa bereikten, kwamen er 170.000 via Italië. (De Standaard - belga - 19/02/2015)

Nieuw migratiebeleid.

De Europese Commissie stelt in mei 2015 het wettelijk kader voor migratie en asielbeleid bij. De niet-aflatende stroom vluchtelingen maakt een nieuw en coherent migratiebeleid tot de hoogste prioriteit', stelt vice-voorzitter Frans Timmermans. Die nieuwe strategie heeft vier pijlers: een gelijkvormige toepassing van de asielregels, een betere bescherming van de buitengrenzen en de aanpak van mensensmokkel en illegale migratie. Voorts moeten er legale wegen komen om naar Europa te komen. Een strategie over migratie ten aanzien van de oostelijke en zuidelijke buurlanden aan de andere kant van de Middellandse Zee is daarbij prioritair. (De Tijd - KV - 5/03/2015)

Pad tegen terreur. Systematische controles aan de Schengengrenzen en uitwisseling van informatie over passagiers, ook voor vluchten

binnen Europa: de EU-leiders voeren de strijd tegen de terreur op. De enige verklaring die de Europese leiders op hun informele top in Brussel goedkeuren, gaat over de strijd tegen terrorisme en radicalisering. De verklaring schakelt de Europese samenwerking een versnelling hoger. Europa zet ook een duidelijk tijdspad uit, met een evaluatie in juni. De verklaring komt er op uitdrukkelijke vraag van de Franse en Belgische regeringen naar betere samenwerking in de nasleep van de aanslagen op Charlie Hebdo. Zo acht de ontwerp tekst een 'doelgerichte aanpassing' van de Schengencode voor vrij personenverkeer noodzakelijk met het oog op het versterken van de controles aan de buitengrenzen. Tot hiertoe weigerde de Europese Commissie te spreken over een aanpassing van de Schengenregels. De EU-leiders vragen ook een betere samenwerking en uitwisseling van informatie tussen nationale inlichtingen- en veiligheidsdiensten. In de schoot van de Europese politie-organisatie Europol komt er een speciale eenheid die het internet afspeurt naar boodschappen die aanzetten tot terrorisme of extremisme. Het belangrijkste punt, een Europese uitwisseling van passagiersgegevens, kan dit jaar al gerealiseerd worden. Het Europees Parlement koppelt de goedkeuring daarvan aan een bredere EU-wet voor het beschermen van persoonsgegevens. (De Tijd - K. Van Haver - 11/02/2015)

Criminelen uitgesloten van asielprocedure.

De regering Michel geeft de onafhankelijke asielinstanties meer mogelijkheden om het beschermingsstatuut in te trekken of te weigeren aan personen die een gevaar betekenen voor de samenleving of de nationale veiligheid. Mensen met slechte bedoelingen zijn hier niet welkom, stelt Theo Francken, staatssecretaris voor Asiel en Migratie. (De Tijd - 7/02/2015)

Renzi wil Europese inlichtingendienst. De Italiaanse premier Matteo Renzi wil dat de EU een eigen inlichtingendienst op poten zet na de aanslagen die zeventien doden hebben geëist in Parijs. Europa moet verenigd zijn

tegen het terrorisme, zei Renzi. (De Standaard - belga - 9/01/2015)

We hebben nood aan een Europese FBI.

'De nationale inlichtingendiensten beschikken vandaag over gegevens van potentiële terroristen, ze worden alleen niet uitgewisseld', zegt Philippe De Backer (Open VLD). Volgens De Backer moet er een 'Europese FBI' komen die Intcen vervangt en erop toeziet dat informatie gemakkelijker en transparanter uitgewisseld wordt tussen de nationale inlichtingendiensten. (De Standaard - B. Beirlant - 14/01/2015)

Na Charlie.

'De omvang van de burgermobilisatie na de aanslag op Charlie Hebdo heeft iedereen verrast. Nog nooit hebben de sociale media zich zo eendrachtig achter een zaak geschaard. De tragische gebeurtenissen doen ons inzien dat kostbare zaken die wij vanzelfsprekend vonden, zoals tolerantie, wederzijds respect, de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid om met alles te lachen, erg kwetsbaar zijn. Wij vrezen dat het tijdperk na Charlie zal worden gekenmerkt door angst. Angst voor de moordende waanzin van de fanatici van de zuiverheid. Of gewoon de angst om morgen niet meer zo vrij te durven spreken en lachen als we gewend waren. De mobilisatie bewijst dat de burgers niet uitgekeken zijn op de democratie en dat in tegendeel hun verlangen om vrij te leven en te spreken, om deel te nemen aan het grote publieke debat dat onze toekomst modelleert, sterker is dan ooit. Daarnaast moeten we beseffen dat de burgers zich massaal afkeren van het strakke kader van onze democratie met haar teveel aan procedures, en dat ze onze te sterk geformaliseerde mediaruimte hebben verlaten. De mobilisatie heeft de twijfelaars getoond dat er een dringende noodzaak is om meer inclusieve en intensieve vormen van democratie te scheppen', stelt Paul Magnette. (De Standaard - 20/01/2015)